

ROME - CLASSICO (2013)

Route volgen aan de hand van de wandelkaart en van GPS Sygic.

Het antieke Rome kan men in een dag al wandelend bezoeken. (un ritmo veloce)

We gaan van start in het antieke Rome met het Colosseum en de gerestaureerde overblijfselen van het oude centrum: het Forum Romanum. Daarna gaat het naar het Pantheon, het Piazza Navone, het Castel Sant'Angelo en de Villa Borghese met zijn park en musea. We keren tenslotte terug via de Spaanse trappen en de Trevifontein. Afstand: 11,4 km Vertrek en einde : Piazza del Colosseo (Metro Colosseo ligt aan lijn B van de metro van Rome)

1. Colosseum

Het visitekaartje van Rome, bijna 2000 jaar oud. Meer dan 50.000 mensen konden de gebeurtenissen hier volgen. De bouw werd begonnen onder heerschappij van Vespasianus in 72 na Chr. en gefinancierd uit de buit van de plundering van Jeruzalem in 70 na Chr. Na de voltooiing in 80 na Chr. (bouwtijd 10 jaar!) werd het ingewijd door Titus. De spelen bij de opening duurden 100 dagen. Titus' opvolger Domitianus voegde nog een verdieping toe, en een aantal gangen en vertrekken onder de arena. Het eerste deel van de nu geplande restauratiewerken werken aan het Colosseum start in september 2013. Deze eerste fase zal worden voltooid in 2016. In de tweede fase, (begin 2018) wordt een 525 meter lange loopbrug geïnstalleerd in het monument, waardoor een gebied werd geopend dat nog nooit eerder toegankelijk was geweest voor bezoekers.

Diego Della Valle, eigenaar van schoenenmerk Tod's, betaald 25 miljoen euro voor het opknappen van het bouwwerk. In ruil krijgt hij het recht het Colosseum te gebruiken voor reclamedoeleinden! Diego Della Valle stamt uit een familiebedrijf in de schoenmakerij. Hij gebruikt de kracht van beroemdheden om zijn producten te populariseren. Hij kreeg Agnelli, de toenmalige baas van FIAT, zo gek Tod's mocassins te dragen wanneer hij de voetbalwedstrijden volgde op de tribune van Juventus!

2. Antieke Rome

Aan het Colosseum ligt ook de kern van het antieke Rome. De **Arco di Constantino** of triomfboog is wellicht wel het best bewaarde deel van Rome in de oudheid. Tussen het Colosseum en de Piazza Venezia liggen de stille getuigen uit deze periode. Er tussenin, aan het Forum Romanum, ligt een museum, het **Antiquarium Forense**, waar men de oudste opgegraven voorwerpen kan bewonderen. Dit was in de oudheid het kloppende hart van het Romeinse Rijk. Hier stonden de regeringsgebouwen waar de Romeinse Senaat zetelde.

We starten aan de metro Colosseo en stappen rond het Colosseum. Aan de rechterhand ligt de toegang tot het Antieke Rome (Forum Romanum) en we komen ook langs het mooie Arco di Costantino, de triomfboog van Constantijn (315 n.Chr.) We nemen dan de Via dei Fori Imperiali naar het Nationaal Monument en wandelen zo langs het Forum Romanum.

3. Nationaal Monument

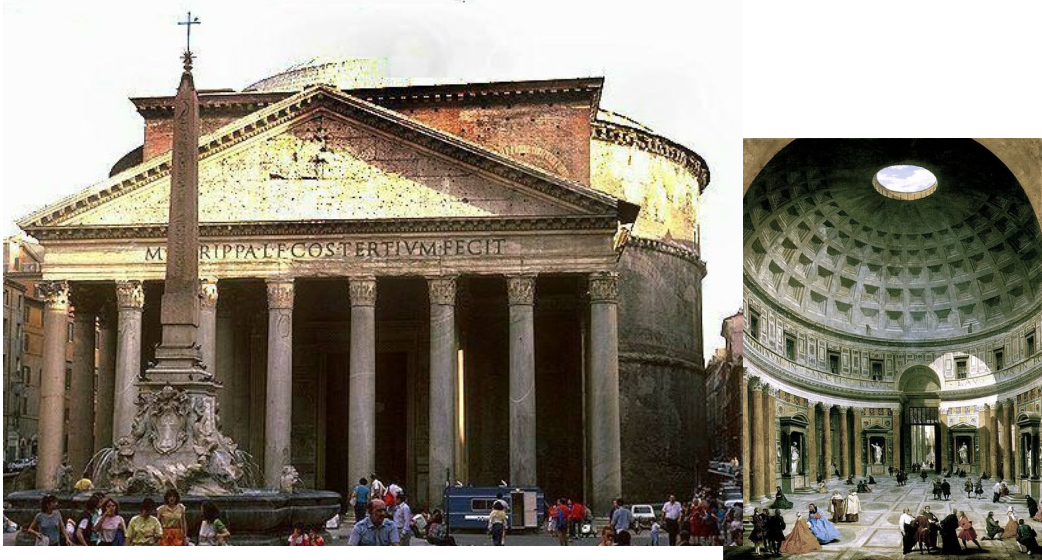
Het Nationale Monument voor Vittorio Emanuele II bevindt zich op de heuvel van het Capitool. Dit barokke monument is gebouwd rond 1900 als een nationaal symbool dat de eenheid van Italië moet symboliseren. Vooraan staat het enorme ruitersstandbeeld van de koning. Aan de voet ligt het graf van de onbekende soldaat (Altare della Patria).

Op 17 maart 1861 werd door het eerste, haastig bijeengeharkte nationale parlement Victor Emanuel II van Savoie uitgeroepen tot eerste koning van het verenigd Italië. Dat hij de mooiste niet was, heeft het dankbare vaderland er niet van kunnen weerhouden zijn beeltenis in kolossale afmetingen in elke grotere Italiaanse stad te posteren. Een raspoliticus was hij ook al niet. 'Er zijn maar twee manieren om over Italianen te regeren: met bajonetten en met smeergeld', was één van zijn motto's. Zijn serienummer II (hij was de tweede koning van Piemonte en Sardinië van die naam) doet, voor een eerste koning, al vermoeden dat de door de proclamatie geclaimde eenwording naar annexatie riekte. Zo vanzelfsprekend was een verenigd Italië dan ook niet. Toeristen waarderen nu misschien de regionale variatie in dialect, de gewoontes en de gerechten van Italië, maar die variatie's verbergen grote tegenstellingen. Sinds de val van het Romeinse Rijk in de late oudheid bestond het land uit een lappendeken van regionale staten en staatjes, die elkaar vaak met bloed, zweet en tranen bevochten. Verbanning uit jou eigen stad naar een naburig oord was in de Renaissance erger dan doodgaan. Historicus David Gilmour citeert in dit verband in zijn Pursuit of Italy, (een moderne geschiedenis van Italië) de 14de-eeuwse Florentijnse dichter Giovanni Boccaccio, beroemd vanwege Decamerone, die meende dat 'mensen uit Siena naïef zijn, Venetianen onbetrouwbaar, vrouwen uit Pisa lelijk en de mannen uit Perugia zijn een stel sodomieten. Alleen de Florentijnen deugen. En dat is het, Finito, Basta.

Op de Piazza Venezia nemen we de Via di San Marco en wandelen tot op het einde (Via Florida - Via di Torre Argentina). We stappen rechts de Via di Torre Argentina in tot op het plein voor het Pantheon.

4. Het Pantheon aan het Piazza della Rotonda

Metro: Neem lijn A en stop bij station Barberini. Volg 8 minuten lopen.

Het Pantheon ligt aan het **Piazza della Rotonda**, en is tussen ca. 118 en 128 gebouwd in opdracht van keizer Hadrianus. Het is gebouwd zoals het Griekse Pantheon al zegt; bedoeld als een geheel van godheden in een mythologie. Door de overweldigende afmetingen, de toepassing van nieuwe technieken en het gedurfde cirkelvormige ontwerp, heeft het Pantheon een voorname plaats verworven in de architectuurgeschiedenis. De tempel heeft sinds de bouw als voorbeeld gediend voor talloze gebouwen over de hele wereld, denk ook aan het 'Evoluon' maar zeker ook de Domes van de Amerikaans architect Richard Buckminster Fuller. De naam van de architect van het Pantheon is onbekend. De constructie van het Pantheon is min of meer misleidend. Van binnenuit lijkt het geheel te rusten op de binnenzuilen die de rotonde omgeven, maar in werkelijkheid is de ronde muur zelf de dragende constructie. Het beton is waaruit het gebouw is opgetrokken, is van veranderende samenstelling: hoe hoger, hoe lichter het gebruikte mengsel. Voor het beton is onder andere travertijn, turfsteen en vulkanische puimsteen gebruikt. Het portiek is in traditionele stijl gebouwd, met zestien enorme monolithische zuilen. De inscriptie op het portaal 'Marcus Agrippa, de zoon van Lucius en drievoudig consul, bouwde dit' (**M.AGRIPPA.LF.COS.TERTIUM.FECIT**) is gekopieerd van een vorige tempel en slaat niet op het Pantheon zelf. De kroon van de binnenruimte is de koepel met ongekende spanwijdte van 43,2 meter en creëert een grote ruimtelijke dramatiek.

Ter illustratie: de koepel van de Sint-Pieter heeft een diameter van 42,5 meter. Het verschil tussen de vloer en de oculus bedraagt ook 43,2 meter; aan deze vondst dankt het interieur de volmaakte verhoudingen. De oculus heeft een doorsnede van 8,5 meter en is de enige bron van natuurlijk licht in de tempel. De toepassing ervan was een bouwkundige waagstuk. Niet eerder is een koepel met zo'n groot hemelgat gebouwd. De koepel stelt het universum voor en de oculus fungeert als doorkijkje naar de wereld van de goden. Ook zou de koepel het Romeinse rijk hebben gesymboliseerd, hemelsbreed, zonder beginpunt en zonder einde.

In de linkerhoek op het einde van het plein gaan we linksaf in de Via Giustruani. Stappen door tot aan het einde en gaan dan naar links (Corso del Rinascimento) om direct weer rechtsaf te slaan in de Corsia Agonale. Nu zijn we op het Piazza Navona.

5. Piazza Navona

Piazza Navona is een plein met drie fonteinen. Bernini ontwierp de drie beroemde fonteinen op dit plein en Borromini de grote kerk aan de rand de Saint Agnese. Het ligt in een duurdere buurt en bruijt overdag zowel als 's avonds van het leven. In de zijstraten van het plein zijn vooral antiekwinkels en juweliers gevestigd.

Het vervolg van de wandeling is in de rechterhoek aan de Neptunusfontein (Via Agonale). We stappen dat straatje in en ga dan naar links en blijven rechtdoor stappen via de Via dei Coronari. Deze komt uit op de grote Via del Banco di Santo Spirito. We wandelen naar rechts naar de brug over de Tiber. Stap de brug over en na je bezoek aan het Castell San Angelo gaan we naar rechts en volgen de Tiber tot aan de 3de brug (Ponte Regina Margherita).

6. Castell San Angelo - de Engelenburcht

Deze plaats is verbonden met Keizer Hadrianus. Hadrianus was keizer van Rome van 117 tot 138. Onder zijn bestuur werd het Pantheon, villa Adriana en de muur van Hadrianus in Engeland gebouwd. Hij overleed op 10 juli 138 aan een hartstilstand. Hier stond zijn mausoleum (praalgraf). Het werd langzaam uitgebouwd als een burcht langs de Tiber en maakte deel uit van de vestingmuur. Ooit was dit de residentie van de pausen, maar het was merkwaardig genoeg ook een gevangenis. Het is nu ingericht als museum met als voornaamste attractie het graf van Keizer Hadrianus.

We wandelen via de Ponte Regina Margherita naar de overkant van de Tiber en stap rechtdoor tot op het grote plein Piazza del Popolo. Halfweg dit plein gaan we linksaf en komen op een drukke weg terecht met aan de rechterhand de toegang tot het park van Villa Borghese. We stappen dit park in tot je aan een kruispunt van wandelwegen en daar ga we linksaf (Viale Folke Bernadotte). Nu komen we aan in het hart van het park, de Galleria Nazionale d'Arte Moderne.

7. Villa Borghese

Villa Borghese is eigenlijk een stadspark met musea. Het park ligt centraal in de stad, en was zeer in trek bij de Romeinen. Het hier gelegen Galleria Borghese is echt de moeite waard, zeker vanwege de collectie van beroemde Italiaanse meesters zoals deze van Caravaggio: Davide con la testa di Golia (1609-10) (David met het onthoofde hoofd van Goliath).

Het vervolg van de wandeling gaat rechtsaf van de Galleria Nazionale d'Arte Moderne. We gaan eerst de Via di Villa Giulia in en dan linksaf in de Viale del Giardino Zoologico. Deze blijven volgen tot aan de Galleria Borghese. Aan de Galleria Borghese gaan we rechtsaf in de Via Museo Borghese. Blijf die volgen tot je aan het kruispunt van 5 wandelwegen, we ga daar linksaf (Porta Pinciana) en kruisen de drukke steenweg om rechtdoor te gaan en dan in de Via Vittorio Veneto terecht te komen. Voor de Via Vittorio Veneto een bocht maakt naar rechts slaan we rechtsaf in de Via Liguria en volgen deze tot op het einde. We gaan linksaf en direct rechtsaf. Nu komen we voorbij de kerk Trinita dei Monti en zijn dan bovenaan de Spaanse trappen. Beneden de Spaanse trappen zijn we op het Piazza di Spagna en we gaan rechtdoor

de winkelstraat Via del Condotti.

8. Spaanse trappen

De Spaanse trappen brengt ons van het Spaanse plein tot aan de kerk Trinita dei Monti.

De buurt straalt rust en gezelligheid uit. Soms ziet men hier een jong koppel de trappen in huwelijkskledij naar boven klauteren (138 treden), het zou geluk in het huwelijk brengen. (altijd doen) Eenmaal boven is er een prachtig uitzicht over de stad.

De Via del Condotti volgen we tot aan het kruispunt met de Via del Corso, daar gaan we linksaf in de Via del Corso. We kiezen linksaf voor de Largo Chigi. We gaan af op de pijlen naar de Trevifontein (Fontana di Trevi). In deze straat ga je rechtsaf in de Via Poli kom je zo aan de Trevifontein.

9. Trevifontein

Deze beroemde fontein krijgt zijn water via een aquaduct die weer verbonden is met een bron. De Trevifontein werd gebouwd in de 18de eeuw. Toeristen gooien achterwaarts over hun linkerschouder een muntstukje in de fontein, als geluksbrenger. De muntjes werden 's nachts verzameld door allerlei lieden die er zo gemakkelijk met 200 euro vandoor gingen. De munten worden nu verzameld door de stad Rome, die het aan een goed doel schenkt, ondertussen loopt dit op tot meer dan 2000 euro per dag. Op het monument is de beeltenis van Neptunus te zien.

Met de rug naar de Trevifontein ga je in de Via dei Lucchesi die later overgaat in de Via della Pilotta. We stappen verder door tot we niet meer verder kunnen (Via Magnanapoli en Via 4 Novembre). Op deze plaats ga we rechtsaf in de Via Magnanapoli en deze brengt ons terug naar het Nationaal Monument aan de Piazza Venezia. **Einde van de wandeling.**

De wijk Testaccio dankt zijn culinaire naam aan het gemeentelijke slachthuis, **het Mattatoio** dat in 1890 werd geopend. De arbeiders die in het slachthuis werkzaam waren, kregen als aanvulling op hun loon vaak het 'vijfde kwart' (quinto quarto) het deel van het karkas waartoe de organen, de kop, de staart en de hoeven behoorden. De benaming quinto quarto wil zeggen het totale gewicht van dit kwart (dat de klanten van het slachthuis niet wilde omdat het snel bedierf) was ongeveer gelijk aan een kwart van het totale gewicht van het dier dat was geslacht. Aangezien de arbeiders zelf geen culinaire grootmeesters waren, brachten ze dit quinto quarto vaak naar de kleine restaurantjes die tegen de heuvel aan gebouwd waren. Op deze manier zijn klassieke Romeinse gerechten als coda alla vaccinara (gesmoorde ossenstaart), trippa all'aromana (langzaam gegaarde pens in tomatensaus) en rigatoni alla pajata (pasta met ingewanden van kalveren, lammeren of jonge geitjes) ontstaan. Men kan hier nog steeds deze authentieke gerechten in de trattorie en restaurantjes van Testaccio bestellen. Een van de bekendste eetgelegenheden is **Il Checchino dal 1887**. In dat jaar besloot het echtpaar Moricci hun wijnopslag in de grotten van de Schervenberg om te bouwen tot een restaurant. Volgens de huidige eigenaren heeft de dochter van de Moricci's, Ferminia, zelfs patent aangevraagd voor de **coda alla vaccinara**. Ze liet de ossenstaart ruim een halve dag smoren in tomatensaus die ze op smaak had gebracht met selderij, pijnboompitten, rozijnen en bittere chocolade. Vervolgens liet ze het gerecht een dag staan en dat was het hele geheim van Ferminia. De zoon van Ferminia, Checchino besloot het restaurant in 1927 te vernieuwen zonder concessies aan de gerechten. De stevige, eenvoudige keuken van Testaccio bleef de boventoon voeren en dat is tot op de dag van vandaag zo gebleven. Het restaurant is nog steeds in handen van de familie. Een andere culinaire traktatie is de oude overdekte markt op de Piazza di Testaccio, waar van alles en nog wat te koop is. De markt is dagelijks open tot een uur of twaalf. Vlakbij de Piazza markt vind je Felice a Testaccio.'s Morgens vroeg al is men hier al in weer, kwestie van op tijd zijn om boodschappen te doen. Als groot aanhanger van de klassieke Romeinse keuken staat Felice vooral bekend om zijn zuiglam, de abbacchio.

De fijne keuken:

- **Felice a Testaccio**
Via Mastro Giorgio 29, Roma
www.feliceatestaccio.com
- **Mattatoio**
Piazza Orazio Giustiniani 4, Roma
www.macro.roma.museum
- **Il Checchino dal 1887**
Via di Monte Testaccio 30, Roma
www.checchino-dal-1887.com
- **Volpetti (delicatessenwinkelje)**
Via Marmorata 47, Roma
- **'L' Orso 80, Via del Orso 33, 00186 Rome,**
+39 (0)6/686.17.10, www.orso80.it
L'Orso 80. een smal straatje, dicht bij de Piazza Navona